

Michel Houellebecq
Megsemmisülni

A fordítás alapjául szolgáló mű:
Michel Houellebecq: *Anéantir*, Flammarion, Paris, 2022

© *Michel Houellebecq and Flammarion, Paris, 2022*
All rights reserved
Hungarian translation © Tótfalusi Ágnes, 2023

I.

A november végi-december eleji hétfőkön néha olyan érzése támad az embernek, főleg, ha egyedülálló, hogy a halál felé vezető folyosóba érkezett. A nyári vakációnak emléke sincs már, az újév pedig még messze van – szokatlanul közel kerülünk a semmihez.

November 23-án hétfőn Bastien Doutremont úgy döntött, hogy metróval megy munkába. Kiszállt a Port de Clichynél, és szembetalálta magát a felirattal, amelyről pár napja több kollégája is említést tett neki. Valamivel tíz óra múlt; kihalt volt a peron.

Bastient kamaszkora óta nagyon érdekelték a párizsi metró graffitije. Gyakran le is fényképezte őket ócska, régi iPhone-jával. Azóta már felbukkant az iPhone-ok huszonharmadik generációja is, de ő a tizenegyediknél elakadt. Állomásonként és metróvonalanként osztályozta a fényképeket, több folderben tárolta őket a számítógépén. Ha úgy vesszük, ez hobbi volt, de Bastien szívesebben alkalmazta rá az elvileg engedékenyebb, de tulajdonképpen brutálisabb *időtöltés* kifejezést. Az egyik kedvenc graffitije egyébként az a dőlt betűs, szépen kaligrafált felirat volt, amelyet a Place d'Italie metróállomás

hosszú, fehér folyosóján fényképezett le; a szöveg indulatos üzenete szerint „Soha nem múlik el az idő!”.

A „Költészet a metróban” program plakátjai a maguk fitogtatott bárgyúságával, amelyek egy időben elárasztották az összes állomást, sőt hajszálcsövesség révén néhány metrókocsiba is beszivárogtak, zavarodott, dühös reakciókat váltottak ki az utasokból. Bastien például a következő feliratot fényképezte le a Victor Hugo állomáson: „Követelem magamnak az Izrael Királya tiszteletbeli címet. Nincs más választásom!” A Voltaire állomáson viszont egy ennél karcosabb és szorongóbb graffitival találkozott: „Végző üzenetem az összes telepatának és minden Stéphane-nak, aki fel akarta dúlni az életemet: NEM!”

A Porte de Clichy állomáson található felirat valójában nem is graffiti volt: hatalmas, két méter magas, fekete festékkel festett vastag betűkből állt, és teljes szélességében betöltötte a Gabriel Péri-Asnières-Gennevilliers állomás irányába tartó metró peronját. Bastien átment a szemközti peronra, bár még így sem tudta befogni a teljes szöveget, de legalább végigolvashatta: „A monopólium a / metropolisz ópiuma.” A szöveg nem volt sem nyugtalanító, még különösebben világos sem; mégis pontosan az ilyenek szokták felkelteni a DGSI, a Francia Titkoszolgálat figyelmét, azokhoz a titokzatos, homályosan fenyegető üzenetekhez hasonlóan, amelyek néhány éve elárasztották a köztereket; ezeket nem lehetett valamilyen egyértelműen besorolható politikai csoportosuláshoz

kötni; a jelenség leglátványosabb és legriasztóbb példáit azok az internetes üzenetek jelentették, amelyek kivizsgálásáért ő volt a felelős.

Az íróasztalán ott találta a lexikológiai laboratórium jelentését; a reggeli belső postával érkezett. A laboratórium az újonnan, rendszeresen felbukkanó üzenetek vizsgálata alapján ötvenhárom írásjegyet tudott elkülöníteni – az üzenetek betűírással, nem idiomatikus jelekkel íródtak, és a szövegközök arra utaltak, hogy a betűk szavakat alkotnak. A laboratóriumban ezután összevetették a szöveget egy létező ábécével, legelőször a francia ábécével. És nem remélt sikert értek el: volt köztük kapcsolat: ha a huszonhat alapbetűhöz hozzáadták az ékezetes betűket, a dupla betűket és a ç-t, mindösszesen negyvenkét jegyet kaptak. Hagyományosan egyébként hozzászámoltak még tizenegy írásjelet is, így lett a végeredmény ötvenhárom. Most már tehát egy klasszikus kódfejtési problémával találták szemben magukat: kapcsolatot kellett teremteniük az üzenetek jelei és a kibővített francia ábécé között. Ám kétheti megfeszített munka után végleg zsákutcába jutottak: semmiféle kapcsolatot nem lehetett létrehozni, egyetlen ismert kódfejtő rendszer sem működött; ez először fordult elő a laboratórium fennállása óta. Meglehetősen abszurd húzás volt olyan üzeneteket terjeszteni az interneten, amelyeket senki sem tud elolvasni; pedig nyilvánvalóan voltak az üzeneteknek címzettjei; de kik?

Bastien felállt, főzött magának egy presszókávét, majd a csészével a kezében az ablakhoz lépett. Vakító fényesség tükröződött vissza a Legfelső Bíróság üvegfalairól. Bastien soha nem tudott esztétikai értéket tulajdonítani a saras, komor táj fölé emelkedő, egymás mellé állított hatalmas acél-üveg paralelepipedonoknak. Ám a terv megalkotói amúgy sem szépségre törekedtek, még csak nem is arra, hogy kellemes látványt hozzanak létre, hanem valamiféle technológiai tudást akartak felmutatni – mintha elsősorban holmi váratlanul felbukkanó földönkívülieket szerettek volna lenyűgözni az épületekkel. Bastien nem ismerte az Orfèvres rakpart 36. alatti ikonikus épületeket, tehát az idősebb kollégáival ellentétben nem érzett irántuk nosztalgiát, de azt senki nem tagadhatta, hogy az „Új Clichy-negyed” megállíthatatlanul haladt a vegytiszta urbánus katasztrófa felé; az eredeti rendezési tervben szereplő bevásárlóközpontok, kávézók és éttermek soha nem épültek fel, az új központban képtelenség volt a munkahelyen kívül bárhol is kiereszteni a gőzt; viszont minden nehézség nélkül lehetett parkolóhelyet találni.

Ötven méterrel lejjebb egy Aston Martin DB11 hajtott be a vendégparkolóba: Fred tehát megérkezett. Érdekes vonás volt egy Fred-féle geeknél, akinek magától értetődően egy Teslát kellett volna vásárolnia, hogy hűségesen ragaszkodik a robbanómotorok avított bájához – néha percekig elüldögélt a kocsiban, elringatta a tizenkét henger brummogása. Végül csak kiszállt, és becsapta az ajtót.

A biztonsági beléptető eljárást is beszámítva tíz perc múlva fel is érkezik. Bastien remélte, hogy Frednek vannak hírei; sőt, ez volt a végső reménye, hogy bármiféle haladásról is beszámolhasson a következő vezetői meetingen.

Amikor hét évvel ezelőtt szerződésesként felvették őket a DGSI-hez, vagyis a Francia Titkosszolgálathoz – olyan fizetésért, ami több mint kielégítő volt ahhoz képest, hogy fiatalok voltak, felsőfokú képzés és szakmai tapasztalat nélkül –, a felvételi beszélgetés abból állt, hogy be kellett mutatniuk, miképpen tudnak betörni különböző internetes oldalakra. A BEFTI, valamint a Belügyminisztérium egyéb technikai részlegeinek ez alkalomra megjelent vagy tizenöt ügynöke előtt elmagyarázták, hogy miután bejutottak az RNIPP-be, hogyan tudnak egy szimpla kattintással aktiválni vagy inaktiválni egy tb-kártyát; milyen módszerrel hatolnak be a kormányzati adóügyi oldalra, és ott hogy tudják nagyon egyszerűen módosítani az adóbevallások összegét. Még azt is bemutatták – ez már egy bonyolultabb művelet volt, mivel itt folyamatosan változtak a biztonsági kódok –, hogy miután behatoltak a FNAEG, az ujjlenyomatok automatizált nemzeti nyilvántartásának oldalára, bármilyen DNS-profil könnyűszerrel módosíthatnak vagy kitörölnek, még egy már elítélt egyénét is. Ám volt valami, amiről jobbnak látták hallgatni: hogy betörték a choz-i atomerőmű oldalára is. Két teljes napon át a kezükben tartották az egész rendszert, elő tudták volna idézni a reaktor vészhelyzeti leállítását is – több francia megyét

is megfosztva ezáltal az áramszolgáltatástól. Ennél nagyobb nukleáris katasztrófát viszont nem tudtak volna okozni – a reaktor szívébe csak egy 4096 bites kód feltörésével tudtak volna behatolni, de ez egyelőre még nem sikerült nekik. Fred ugyan elkészült már egy új kódfeltörő szoftverrel, és nagy volt a kísértés, hogy kipróbálják, de aznap arra a következtetésre jutottak, hogy talán túl messzire mentek; kiszálltak, kitörölték a behatolás összes nyomát, és soha többé nem beszéltek róla – sem egymással, sem senkivel. Aznap éjszaka Bastiennek szörnyű álma volt: rothadó újszülöttekből összetákol, hatalmas rémalakok üldözték; az álom úgy végződött, hogy megjelent előtte az atomreaktor szíve. Freddel csak néhány nap elteltével találkoztak újból, addig fel sem hívták egymást, és valószínűleg ez volt az a pillanat, amikor először vették komolyabban fontolóra, hogy az állam szolgálatába szegődnek. Egyáltalán nem volt magától értetődő, hogy két fiatalember, akinek egykor Julian Assange és Edward Snowden volt a hőse, együtt akarjon működni a hatóságokkal, ám a 2010-es évek közepének elég különös volt a hangulata: a különféle gyilkos iszlamista terrortámadások után a francia lakosság nemhogy támogatni kezdte a rendőrséget és a hadsereget, hanem valamiféle szeretetet is kezdett érezni irántuk.

Fred azonban az első év végén nem hosszabbította meg a szerződését a DGSI-vel; kilépett, és létrehozta *Distorted Visions* nevű cégét, amely a digitális speciális effektekre és a számítógéppel generált képekre specializálódott.

Ugyanis Bastiennel ellentétben Fred soha nem volt igazán hacker; ő soha nem tudta igazán átélni azt az óriás-műlesiklásra hajazó élvezetet, amely Bastiennen lett úrrá, amikor megkerült egy sor tűzfalat, sem azt a megalomániás mámort, ami akkor töltötte el, amikor több ezer zombiszámítógép mozgósításával elindította a brute force támadást, hogy egy különösen fondorlatos kulcsot dekódoljon. Fred, akárcsak mestere, Julian Assange, született programozó volt, aki villámgyorsan elsajátította a piacon egyre-másra megjelenő legkifinomultabb programnyelveket – és arra használta ki ezt a képességét, hogy teljesen új nyelvezetű algoritmusokat generáljon. Gyakran esik szó arról, milyen kiválóan teljesítenek a franciák a repülőgépgyártás vagy az űrkutatás területén, de ritkán gondolunk a digitális speciális effektekre. Fred cégének a legnagyobb hollywoodi kasszasikerek gyártói voltak az ügyfelei, és öt évvel a megalakulása után a világ harmadik legnagyobb cégének számított.

Miután Fred belépett az irodájába, még le sem roskadt a kanapéra, Doutremont már tudta, hogy rossz hírekkel érkezett.

– Sajnos, Bastien, egyáltalán nincsenek örömteli híreim – erősítette meg Fred azonnal a sejtését. – Kezdjük rögtön az első üzenettel. Tudom, hogy nem ez érdekelt titeket elsősorban, de azért ez egy elég érdekes videó.

Az első felugró ablakot észre sem vették a DGSI szakemberei: lényegében az online repülőjegy- és szállodafog-

lalási oldalakat bénította meg. A következő két videóhoz hasonlóan ez is egymás mellé helyezett ötszögekből, körökből és egymást megfejtethetlen betűrendben követő szövegsorokból állt. Ha bárhol az ablakon belül rákattintott az ember, beindult a képsor. Egy körülbelül tízperces felvétel, egyetlen, rögzített kameraállásból, talán egy előrehajló sziklafalról vagy egy helyben lebegő hőléggömből filmezve; hatalmas, magas fűvel borított rét nyúlt el a látóhatárig, az égbolt tökéletesen tiszta volt – a táj az amerikai Nyugat egyes vidékeire emlékeztetett. A fűvel borított felületen a végtelenbe nyúló egyenes vonalakat rajzolt ki a szél. A vonalak elmozdultak, keresztezték egymást, háromszögeket és sokszögeket rajzolva fel a mezőre. Majd a felszín, ameddig a szem ellátott, elsimult. Aztán megint feltámadt a szél, ismét megjelentek a sokszögek, lassan átvonultak a síkságon, s a végtelenbe veszttek. Nagyon szép látvány volt, de nem keltett nyugtalanságot az emberben; a szél hangját nem rögzítette a felvétel, a tér geometriája csendben alakult át meg át.

– Mostanában sok tengerivihar-jelenetet csináltunk háborús filmekhez – mondta Fred. – Egy ekkora kiterjedésű füves területet körülbelül úgy kell modellezni, mint egy hasonló kiterjedésű víztömeget – nem mint egy óceánt, hanem inkább mint egy nagy tavat. Azt teljes bizonyossággal állíthatom, hogy a videóban megjelenő geometriai alakzatok nem jöhetnek létre a természetben. Ehhez a szélnek egyszerre három különböző irányból kellene fújnia, sőt bizonyos pillanatokban négy irányból

is. Szóval nem is kérdés: ez egy számítógép által generált kép. De ami igazán felpiszkálta a kíváncsiságomat: nagyíthatod ezt a képet, amekkorára csak akarod, ezek a generált fűszálak mindig olyannak látszanak, mint a valódiak; ez pedig a szokásos eljárással kivitelezhetetlen. A természetben nincs két egyforma fűszál; mindig akadnak szabálytalanságok, apró hibák, sajátos genetikai jellegzetességek. Legalább ezret kinagyítottunk belőlük, véletlenszerűen kiválasztva: mind különböznek egymástól. Le merném fogadni, hogy a videóban látható milliónyi fűszál mindegyike különbözik a másiktól – ez elképesztő, és őrült nagy munkát igényel; talán a *Distortednél* is meg tudnánk csinálni, de egy ilyen hosszúságú videó elkészítése a cég több hónapi emberóráját venné igénybe.

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Készült a Szekszárdi Nyomda Kft.-ben, 2023-ban
Felelős vezető Vadász Katalin igazgató

Kontrollszerkesztő Kamocsay Ildikó
Felelős szerkesztő Szegő János
Kézirat-előkészítő Tomka Eszter
Korrektor Hradeczky Moni
A kötetet Pintér József tervezte
Műszaki vezető Takács Klári
Kiadványszám 9213
Adobe Garamond betűtípusból szedve
ISBN 978-963-14-4327-1